

Stalmest is levensbelangrijk

Naast zijn akkerbouwactiviteiten, houdt Luc Engelborghs ook zo'n tweehonderd wit-blauwe runderen. Hij geeft toe dat hij aan deze dieren op zich niet veel verdient, omdat de prijsvorming al jaren een probleem is. Maar de stalmest van zijn vleesvee daarentegen is onbetaalbaar. Op deze manier kan hij stro én voedingsstoffen toedienen op zijn percelen. Uiteindelijk doet hij daarmee wat alle boeren vroeger ook deden om hun gronden gezond en vruchtbaar te houden. Vroeger was dat belangrijker voor de mest dan voor het vlees of de melk. Precies door de specialisatie, die de boeren de grotendeels deed verliezen uit de akkerbouwgebieden, zijn de problemen met de bodemvruchtbaarheid ontstaan. Daarnaast is de omschakeling naar mengmest (zonder stro), die wel een goede bemestingswaarde heeft, maar die geen of slechts weinig duurzame organische stof aanbrengt. Voor Luc Engelborghs is aandacht voor organische stof in ieder geval vanzelfsprekend geworden.

Hij laat op zijn bedrijf ook compost

aanvoeren (gft- en groencompost) en hij is daar best tevreden mee, tenminste wat de aanbreng van organische stof betreft. Alleen weet hij dat er wel onzuivere bedden zitten in gft-compost (van groenten, fruit- en tuinafval) en dat er minder gelukkig mee. Het grootste deel van deze compost is dat hij de voor een kleine prijs kan laten komen en dat die tegelijk uitgespreid wordt.

Daarnaast zorgt hij er ook voor dat de bodem zo volledig mogelijk bedekt is met groenbedekkers. Daarbij gaat zijn voorkeur naar Japanse haver en gras, omdat die veel organische stof aanbrengen. Mosterd en aanverwanten zijn wel goede stikstofvangers in het najaar, maar ze leveren volgens Engelborghs weinig organische stof op.

Organische stof is duur

Ook het feit dat zorgen voor voldoende organische stof in de bodem alles samen een dure aangelegenheid is, ligt wat moeilijk. Je hebt immers heel wat meer werk en voor sommige zaken moet je ook aangepast materiaal hebben of ze laten doen. Het is ook een

flinke domper op het enthousiasme dat het werk pas op langere termijn een rijke bodem oplevert. Voor de gemiddelde landbouwer die op korte termijn denkt, is het dan ook geen prioriteit. In deze optiek kan het interessant zijn om mee te werken aan projecten, want dan komt een groot deel van de kosten (en zelfs het werk) ten laste van het project. Zo werkt Luc Engelborghs mee aan het project 'Kunsten en koolstof', waarbij er snippers takhout op het veld verspreid wordt. Dit hout levert interessante koolstof op, omdat het moeilijk afgebroken wordt door de bodemorganismen en gemakkelijker stabiele humus oplevert.

Op een perceel waar dit jaar suikerbieten gezaaid zijn, zagen we de snippers nog liggen. De opkomst van de bieten was wat onregelmatig, omdat de snippers hier pas in het voorjaar toegediend waren om te zien of dat ook werkte. Het zaad goed afdekken bleek moeilijker te zijn. Verdere opvolging en bodemanalysen moeten nu uitmaken hoe de stikstofvoorziening van het gewas verloopt. Dat probleem zou zich niet gesteld hebben wanneer de snippers in het najaar toegediend waren, omdat dan in de winter een eerste vertering kan gebeuren. Een boer die takhout toedient, moet in ieder geval de stikstofbehoefte van zijn gewassen van nabij opvolgen.

Op een ander perceel, waar consumptiewortelen zouden komen, stonden hier en daar nog wat restanten van Japanse haver. Die zorgen ervoor dat er weinig of geen erosie optreedt op het licht hellende perceel.

Luc Engelborghs is het prototype van een landbouwer die alle mogelijke methoden gebruikt om zijn gronden gezond te houden. Maar tegelijk blijkt uit zijn ervaring dat zijn uitgebreide aanpak de enige manier is om hier ook in te blijven slagen. ■